

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1983/228

KARAR NO : 1983/731

K A R A R

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin ve sıkıyönetim mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olan suçlara ait davaların Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

Davacı : K.H.

Sanık : Hasan Güler

O L A Y : 30-8-1980 günü bir hırsızlık olayı nedeniyle yakalanan sa-

nığın emniyetçe ifadesi alınırken bir adet tabancayı 13.000 lira bedelle Ramazan Taşkın'a sattığını beyan etmesi üzerine yapılan araştırmada bu kişinin de tabancayı Müjdat Üçkardeşler'e, onun Ahmet Kekikçi'ye verdiği, onun da Ayşe Bilge isimli bir kişinin dükkanına sakladığı tesbit edilmiş, daha sonra tabanca bu kişinin dükkanında bulunmuştur.

Salihli C.Savcılığı: 9-9-1980 günlü iddianame ve 7-11-1980 günlü ek iddianame ile; sanıkların 6136 sayılı yasa'ya muhalefet ve suç eşyasını saklamak suçunu işlediklerini ileri sürerek eylemlerine uyan 6136 sayılı yasa'nın 13/1.ve TCK.nun 296. maddelerine göre cezalandırılmaları için Asliye Ceza Mahkemesi'ne kamu davası açılmıştır.

1-Salihli Asliye Ceza Mahkemesi: 12-5-1981 gününde, 1980/478, 1981/250 sayı ile; sanık Hasan'ın eyleminin 6136 sayılı yasa'nın 12/1.maddesine uyması nedeniyle, mahkemelerinin görevsizliğine, suçun sübutu halinde tüm sanıkların 6136 sayılı yasa'nın 12/1.ve TCK.nun 296.maddelerine göre tecziyeleri için dosyanın görevli ağır ceza mahkemesine tevdiine karar vermiştir.

2-Salihli Ağır Ceza Mahkemesi: 13-10-1981 gününde, 1981/109-159 sayı ile; sanıklardan kimilerinin beraatine, kimilerinin mahkûmiyetine ve cezalarının tecline, sanık Hasan Güler'in ise; 6136 sayılı yasa'nın 12/1.maddesine göre mahkûmiyetine karar vermiştir.

3-Kararın sanık tarafından temyizi üzerine Yargıtay 8.Ceza Dairesi; suç tarihi, suçun niteliği ve dosya içeriğine göre sıkıyönetim komutanının görüşü alınmadan eksik işleme davanın sonuçlandırılmasını usule aykırı görerek hükmü bozmuştur.

4-Bozmaya uyularak yapılan yargılama sonunda; Salihli Ağır Ceza Mahkemesi; 6-5-1983 gününde, 1983/92, 1983/77 sayı ile; sıkıyönetim komutanından alınan görüş uyarınca, 1402 sayılı yasa'nın 13/2.maddesine göre, sanık Hasan Güler hakkında mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiştir.

5-İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi: 16-8-1983 gününde, 1983/139-138 sayı ile; sanığa atılı eylemin tek tabanca satışı olduğu, Askeri Yargıtay İ.B.K.ve Yargıtay Ceza Genel Kurulu kararlarına göre, tek tabanca satışlarınının 6136 sayılı yasa'nın 13/1.maddesindeki suçu oluşturduğu, bu suça ait davaya bakmanın da mahkemelerinin görevi dışında kaldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Bunun üzerine dosya; İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 9-12-1983 günlü, 1983/12448-8/1 K.sayıllı yazısı ile mahkememiz'e gönderilmiştir.

Böylece; sanık Hasan Güler hakkında adli ve askeri yargı yerlerince verilen görevsizlik kararları nedeniyle olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y.İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Necati Karakış, Osman Kayacan ve Ergun Argon'un katılmaları ile yaptığı, 26-12-1983 günlü toplantıda geçici raportör Danıştay Tetkik Hakimi M.İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Önder Ayhan'ın Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşüldü.

Suç, 12-9-1980 günü sıkıyönetim kapsamına alınan Manisa ili Salihli ilçesinde 30-8-1980 gününde, yani sıkıyönetim ilânından önceki üç ay içinde işlenmiştir.

1402 sayılı yasa'nın 13/a.maddesine göre, sıkıyönetim ilânından önceki üç ay içinde işlenen suçlara sıkıyönetim askeri mahkemesinde bakılabilmesi için suçun; sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olması veya bu koşul aranmaksızın 6136 sayılı yasa'nın değişik 12/1.maddesinde yazılı suçlardan bulunması gerekir.

Sanığa atılı eylem, sanığın başka bir şahsa tek bir tabanca satma eylemi olup, gerek Askeri Yargıtay İ.B.K. gerekse Yargıtay Ceza Genel Kurulu kararına göre, bu eylem silâh ve mermi ticaretine veya yaymaya yönelik olmadıkça, 6136 sayılı yasa'nın 12/1.maddesindeki suçu değil, 13/1.maddesindeki suçu oluşturacağından bu suçun, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkinliğini araştırmak gerekir.

Dosya içeriğinde, sanığa atılı suçun, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkinliğini ortaya koyan yeterli kanıt bulunmaktadır.

Sanık; dosya dizi-10'da yer alan 30-8-1980 günlü, ifadesinde, sempatisanı olduğu ÜGD'ye gidip geldiğini beyan etmekle, dizi-35 Ek-1 de bulunan belgede, sanık hakkında sıkıyönetim askeri mahkemesinde 1983/100 esasta kayıtlı ve TCK.nun 149/3., 492/1. ve 6136 sayılı yasa'nın 13/1.maddesini ihlâlden derdest dava olduğu kaydı yer almak-
.../...

tadır.

Ayrıca; 31-10-1983 günlü,1983/228 esas sayılı ara kararımız gereği İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'na yazılan müzekkereye verilen 9-12-1983 günlü, 1983/12448-8/1.K. sayılı cevabi yazı eki; iddianame ve kararlardan sanığın politik ve ideolojik amaçlı suçlardan dolayı sıkıyönetim askeri mahkemesinde yargılanıp mahkumiyetine karar verildiği de belirlenmektedir.

Bu bulgular belli bir görüş sahibi olan sanığın, atılı suçun ideolojik amaçla işlediğini ortaya koymakta ve bu yönü ile suç,sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmaktadır.

Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin suçları,sıkıyönetim ilânından önceki üç ayın içinde işleyenlerin davalarına,sıkıyönetim askeri mahkemesinde bakılması, 1402 sayılı yasa'nın 13/a.maddesi gereği olduğundan, davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenlerle, İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın,niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine,bu nedenle,İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 16-8-1983 günlü,1983/139-138 sayılı görevsizlik kararının sanık Hasan Güler yönünden kaldırılmasına, 26-12-1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y.İsmet Ayer

Üye

Ali Suat Erkoç

Üye

Mustafa Aksoy

Üye

Necati Karakış

Üye

Osman Kayacan

Üye

Ergun Argon

S.Y.

No 6-1